

Clypeus Theologiæ Thomisticæ

In Tres Partes Divisus, Et Quinque Voluminibus Comprehensus

Tractatus de erroribus Pelagianorum, de gratia, de iustificatione & merito,
de virtutibus theologicis & quatuor cardinalibus, ac de ineffabili mysterio
incarnationis

Gonet, Jean-Baptiste

Coloniae Agrippinae, 1671

Art. VI. Canones secundi Concilii Arausicani contra Semipelagianos

[urn:nbn:de:hbz:466:1-77177](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-77177)

(à quo, ut supra vidimus, se audivisse non tradidit) peccatum originale, affirmavit Celestius) Hieronymo præfuit: ideoque Gelasius Papa opera ejus inter Apocryphos libros rejecit. Hinc Baronius anno 431. num. 28. Gennadium ait ejusdem esse fatinæ cum Cassiano; & anno 490. num. 45. fuisse unum e Presbyteris Gallicanis, de quibus Prosper & Hilarius apud Augustini doctrinæ adversi conquesti sunt, quod Augustini doctrinæ adversi latenter; sed addidit ipsum Gelasii operâ rescriptum. & ad Episcopatum Massiliensem assumptum fuisse, & orthodoxum ac Catholicum e vivis abuisse.

§. V.

De Severo Sulpitio.

Plures etiam existimant, Severum Sulpitium, S. Martini, cujus vitam scripsit, Discipulum, ac S. Paulino, Nolano Episcopo, amicitia conjunctissimum, Massiliensis erroris fermento vitiatum fuisse; quia Gennadius libro de viris illustribus cap. 19. hæc scribit: Severus Presbyter, cognomento Sulpitius, vir genere & literis nobilis, & paupertatis, ac humilitatis amore conspicuus; & in fine, post enumeratas ejus lucubrationes, ista subdit: Hic in senectute sua à Pelagianis deceptus, & agnoscens loquacitatis culpam, silentium usque ad mortem tenuit; ut peccatum quod loquendo contraxerat, tacendo penitus emendaret. Subscribit Baronius anno 431. num. 189. Gennadiumque sic interpretatur, ut velit Severum, non omnibus Pelagii placitis adhæsisse, sed instanti quæ Massilienses recipiebant. At refragatur Guibertus Abbas, in compendio Apologiz pro Severo, ubi ait: Nunquam nisi in Gennadii dialogi Severum à Pelagianis seductum, qui nescio utrum hoc ipse alibi legerit, an ex sola fama, quæ facili infusaque docet, didicerit. Ut sit, constat Severum Orthodoxum, & Catholicum obisse: nam in Martyrologio Romano die 29. Januarii in Sanctorum canonem refertur, & virtutibus ac eruditione conspicuus dicitur.

Hanc alqui dicunt fuisse Episcopum Bituricensis, quia Guibertus citatus, qui pro eo Apologiam scripsit, ipsum Archiepiscopum Bituricensem appellat. Sed hoc alii negant, cum Baronio citato, ubi sic ait: Neminem reperi antiquorum, qui hunc Severum de quo est sermo, Episcopum nominet, tantummodo Presbyterum, sicut & Honorius recensens Catalogum clarorum virorum. Et sanè Gennadius Massiliensis, sui temporis res gestas scribens libro supra citato, non nisi Presbyterum eum nominat, & in eo ordine prænitentem esse de fundum ait.

§. VI.

De Joanne Chrysostomo.

Videtur i. p. disp. 91. cap. 8. omnes ingenii vires intendit, ut ostendat Chrysostomum & alios ex Patribus Græcis, in errorem SemiPelagianorum esse lapsos, atque Cassianum Chrysostomi discipulum, errorem supra relatum, quem habet collat. 13. à suo magistro didicisse allerit. Et capite sequenti plures affert Theologorum interpretationes, quibus Chrysostomi testimonia, quæ SemiPelagianis favere videntur, conantur exponere, & in Catholicum sensum pertrahere, quas omnes parvi pendet, & totis viribus conatur evertere.

Sed ab hoc errore, seu potius calumnia, rectè Chrysostomum vindicat noster Sixtus Senensis libr. 5. Bibliothecæ annotat. 101. ubi ait Joannem Oecolampadium, Lutherana hæresis professorem, hunc errorem ei primo imposuisse; pluraque adducit hujus sancti Doctoris testimonia, quibus aperte gratiam prævenientem admittit, ac docet nostræ fidei & salutis exordia à gratia, non verò à nuda natura procedere. Istud, quod habet tomo 1. homil. de Adam & Eva, celebre est: Omnium bonorum affectuum atque operum, & omnium studiorum, omniumque virtutum, quibus ab initio fidei ad Deum tenditur, Deum proficimur auctorem, & non dubitemus ab ipsius gratia omnia hominum merita provenire, per quam etiam sicut aliquid boni & velle incipimus & facere. Vide quæ diximus in Tractatu de prædestinatione disp. 2. art. 3. §. 6. pro defensione hujus sancti Doctoris, quem Anastasius 7. Hexam. Christiflavium: Theodoretus Dialog. 1. Magnum orbis lumen, ad rationem dignissimum Doctorem: Ilidorus Pelusiota lib. 2. Epist. 42. Ecclesia unum omnium oculum; & demique Innocentius 1. Epist. 30. Melitam Constantinopolitanæ Ecclesiæ linguam, appellavit.

§. VII.

De Vincentio Lyrensi.

Vincentium Lyrensem Cassiani contemporeum, & in Cænobio Lyrensis infulæ monachum, aliqui putant eum esse, cui responderet Prosper in libro ad objectiones Vincentianas; adeoque Massiliensis factionis halitu inspiratum fuisse. Sed iniqua hæc suspicio est: cum hic Vincentius in opusculo contra prophanas vocum novitates, cap. 34. vehementer arguat Pelagium, quod necessitatem gratiæ juvenis nos in singulis actibus negaverit; & capite ultimo Epistolam Cælestini Papæ adversus SemiPelagianos cum veneratione recipiat. Addo quod Gennadius hunc ei ævum non appropinquat, sed validissimum contra hæreticos Athletam fuisse memorat. Unde Baronius ad annum 431. num. 188. verè tradit, Vincentium in quem scripsit Prosper, fuisse alium ejusdem nominis.

ARTICULUS VI.

Canones secundæ Concilii Arauscani contra SemiPelagianos.

Concilium hoc à B. Cæsario Arelatensi Episcopo indictum est, cum videret Fausti & aliorum SemiPelagianorum errores in Gallia propagari, librosque Fausti avidissimè appeti, atque in illis concinnas ad persuadendum, acutioresque sententias contineri. Unde in urbe Arauscana congregatis Episcopis, ipse qui Concilio præerat dicere exortus est.

Cum ad dedicationem Basilicæ, quam illustrissimus præfectus & Patricius filius noster Liberius in Arauscana civitate fidelissimâ devotione construxit, Deo propitiante & ipso invitante convenissemus, & de rebus quæ ad Ecclesiasticam regulam pertinent, inter nos fuisset spiritualis oborta collatio: pervenit ad nos, esse aliquos qui de gratia & libero arbitrio minus rectè & non secundum fidei Catholicæ regulam sentire velint. Unde & nos

bu secundum auctoritatem & admonitionem Sedis Apostolicæ, iustum & rationabile visum est, ut pauca capitula ab Apostolica nobis Sede transmissa, quæ ab antiquis Patribus de certis scripturarum voluminibus in hac præcipue causa collata sunt, ad docendos eos qui aliter quam oportet sentiunt, ab omnibus observanda præferre, & manibus nostris subscribere deberemus. Quibus le&is, sequentes Canones, ad proscribendos Semipelagianorum errores, & veritatem Catholicam confirmandam, condiderunt.

CANON I.

De gratia & libero arbitrio.

35 Si quis per offensam prævaricationis Adæ non totum, id est, secundum corpus & animam, in deterius dicit hominem commutatum, sed animæ libertate illasâ durante, corpus tantummodo corruptioni credit obnoxium, Pelagii errore deceptus, adversatur Scripturæ dicenti (Ezechielis 18.) Anima qua peccaverit, ipsa morietur. Et Rom. 6. Nescitis quoniam cui exhibetis vos servos ad obedientiam, servi estis eius cui obeditis? Et (2. Petri 2.) A quo quis superatur, eius & servus addicitur.

CANON II.

Quod prævaricatio Adæ omnes infecerit.

36 Si quis soli Adæ prævaricationem suam, non & ejus propagini asserit nocuisse, aut certe mortem tantum corporis (quæ pena peccati est, non autem & peccatum quod mors est anima) per unum hominem in omne genus humanum transisse testatur, injustitiam Deo dabit, contradicens Apostolo dicenti (Rom. 5.) Per unum hominem peccatum intravit in mundum, & per peccatum mors in omnes homines pertransiit, in quo omnes peccaverunt.

CANON III.

De gratia Dei.

37 Si quis invocatione humanâ gratiam Dei dicit posse conferri, non autem ipsam gratiam facere, ut invocetur à nobis, contradicit Isaia Prophetæ cap. 64. vel Apostolo idem dicenti (Roman. 10.) Inventus sum à non quærentibus me, palam apparui hiis qui me non interrogabant.

CANON IV.

De purgatione peccati.

38 Si quis ut à peccato purgemur, voluntatem nostram Deum expectare contendit, non autem ut etiam purgari velimus, per sancti Spiritus infusionem & operationem in nobis fieri confiteatur, resistit ipsi Spiritui sancto, per Salomonem dicenti (Proverb. 8.) Preparatur voluntas à Domino, & Apostolo salubriter prædicanti (Philipp. 2.) Deus est, qui operatur in nobis & velle & perficere pro bona voluntate.

CANON V.

Quod ad fidem & regenerationem baptismati per gratia domini perveniamus.

39 Si quis, sicut augmentum, ita etiam initium fi-

A dei, ipsumque credulitatis affectum quo in eum credimus qui iustificat impium, & ad regenerationem baptismatis pervenimus, non per gratia donum, id est, per inspirationem Spiritus sancti corrigenstem voluntatem nostram ab infidelitate ad fidem, ab impietate ad pietatem, sed naturaliter nobis inesse dicit à postolicis dogmatibus adversarius approbatur, beato Paulo dicente (Philip. 8.) Confidimus quia qui cepit in vobis bonum opus, perficiet usque in diem Domini nostri Iesu Christi. Et illud (ibidem) Vobis datum est pro Christo, non solum ut in eum credatis, sed etiam ut pro illo patiamini. Et (Ephes. 2.) Gratia salvus factus est per fidem, non ex vobis, Dei enim donum est. Qui enim tandem quâ in Deum credimus, dicunt esse naturalem, omnes eos qui ab Ecclesia Christi alieni sunt, quodammodo fideles esse definiunt.

CANON VI.

Quod gratia Dei sumus id quod sumus.

Si quis sine gratia Dei, credentibus, volentibus, desiderantibus, laborantibus, vigilantibus, studentibus, petentibus, quærentibus, pulsantibus nobis, misericordiam dicit conferri divinitus, non autem ut credamus, velimus, vel hæc omnia sicut oportet, agere valeamus, per infusionem & inspirationem sancti Spiritus in nobis fieri confiteatur, & aut humilitati, aut obedientiæ humanæ subjungit gratia adiutorium, nec ut obedientes & humiles simus, ipsius gratia donum esse contentit, resistit Apostolo dicenti (1. Cor. 4.) Quid habes quod non accepisti? Et (ibidem cap. 15.) Gratia Dei sum id quod sum.

CANON VII.

Quod non sumus idonei cogitare aliquid à nobis, quasi ex nobis.

Si quis per naturæ vigorem bonum aliquid quod ad salutem pertinet vitæ æternæ, cogitare præexpedit, aut eligere, sive salutari, id est, Evangelicæ prædicationi consentire posse confirmat, atque illuminatione & inspiratione Spiritus sancti, qui dat omnibus suavitatem in consentiendo & credendo veritati, hæretico fallitur spiritu, non intelligens vocem Dei in Evangelio dicentis (Joan. 15.) Sine me nihil potestis facere. Et illud Apostoli (2. Cor. 3.) Non quod idonei sumus cogitare aliquid à nobis quasi ex nobis, sed sufficientia nostra ex Deo est.

CANON VIII.

Nemo per semetipsum salutis æternæ mysterium potest conquirere.

Si quis alios misericordia, alios vero per liberum arbitrium (quod in omnibus qui de prævaricatione primi hominis nati sunt, constat esse vitiatum) ad Gratiam baptismi posse venire contendit, à recta fide probatur alienus. Is enim non omnium liberum arbitrium per peccatum primi hominis asserit cinctum, aut certe ita laxum putat, ut tamen quidam valeant sine revelatione Dei mysterium salutis æternæ per semetipsos conquirere. Quod quàm sit contrarium, imple Dominus (Joan. 6.) probat, qui non aliquos, sed neminem ad se posse venire testatur, nisi qui Pater attraxerit. Sicut & Petrus dicit (Matth. 16.)

Bea

DE HÆRESI PELAGIANA.

Beatus et Simon Barjona, quia caro & sanguis non re-
velavit tibi, sed Pater meus qui in celis est. Et Aposto-
lus (1. Cor. 12.) Nemo potest dicere Dominum Iesum
Christum, nisi in Spiritu sancto.

CANON IX.

De adiutorio Dei.

- 63 Divini est muneris, cum & rectè cogitamus,
& pedes nostros à falsitate & in iustitia tenemus.
Quoties enim bona agimus, Deus in nobis at-
que nobiscum, ut operemur, operatur.

CANON X.

De eodem.

- 64 Adjutorium Dei etiam renatis ac sanctis sem-
per est implorandum, ut ad finem bonum per-
venire, vel in bono possint opere perdurare.

CANON XI.

De obligatione votorum.

- 65 Nemo quidquam Domino rectè voverit, nisi
ab illo acceperit, sicut legitur (1. Par. 29.) Quæ de
manu tua accepimus, dāmus tibi.

CANON XII.

Quales nos diligit Deus.

- 66 Tales nos amat Deus, quales futuri sumus ip-
sius dono, non quales sumus nostro merito.

CANON XIII.

De reparatione liberi arbitrii.

- 67 Arbitrium voluntatis in primo homine infir-
matum, nisi per gratiam baptismi non potest re-
parari, quod amissum, nisi à quo potuit dari, non
potest reddi. Unde ipsa veritas dicit (Joan. 8.) Si
vos Filii liberi averit, tunc verè liberi eritis.

CANON XIV.

De misericordia Dei.

- 68 Nullus miser de quantacumque miseria libe-
ratur, nisi qui Dei misericordia prævenitur, sicut
dicit Psalmista (Psalm. 8.) Circa anticipet nos misericor-
diana Domine. Et illud (Psalm. 8.) Deus Deus meus mi-
sericordia eius præveniet me.

CANON XV.

De mutatione præparationis Adæ.

- 69 Ab eo quod formavit Deus mutatur Adam,
sed in peius per iniquitatem suam: ab eo quod
operata est iniquitas mutatur fidelis, sed in me-
lius per gratiam Dei. Illa ergo mutatio fuit præ-
parationis primi, hæc secundum Psalmistam
(Psalm. 76.) mutatio dextera Excelsi.

CANON XVI.

Quod nemo gloriatur de substantia sua.

- 70 Nemo ex eo quod videtur habere, gloriatur,
tāquam non acceperit, aut idē se putet acce-
pisse, quia licet extinsecus, vel ut legeretur, ap-
paruit, vel ut audiretur, insonuit. Nam sicut Apo-
tomus 47.

Apolus dicit (Gal. 2.) Si per legem iustitia, ergo Chris-
tus gratis mortuus est. Porro autem si non gratis
mortuus est, Ascendens in altum, captivam du-
xit captivitatem, & dedit dona hominibus. Iude
habet, quicumque habet. Quisquis autem inde
se habere negat, aut verè non habet, aut quod
habet, auferetur ab eo.

CANON XVII.

De fortitudine Christiana.

Fortitudinem Gentilium, mundana cupidi-
tas, fortitudinem Christianorum, Dei charitas
facit, quæ diffusa est in cordibus nostris, non per
voluntatis arbitrium, sed per Spiritum sanctum,
qui datus est nobis, nullis meritis gratiam præ-
venientibus.

CANON XVIII.

De mercede boni operis.

Debetur merces bonis operibus, si fiant; sed
gratia quæ non debetur, præcedit, ut fiant.

CANON XIX.

Reminem nisi in se habente Deo separari.

C Natura humana, etiam si in illa integritate in
qua est condita, permaneret, nullo modo se ip-
sam, Creatore suo non adjuvante, servaret. Un-
de eadē sine gratia Dei salutem non possit cultor-
dire quam accipit, quomodo sine Dei gratia
potest reparare quod perdidit?

CANON XX.

Nihil boni hominem posse sine Deo.

Multa in homine bona fiunt, quæ non facit
homo. Nulla verò facit homo bona, quæ non
Deus præstet, ut faciat homo.

CANON XXI.

De natura & gratia.

Sicut eis qui volentes in lege justificari & à
gratia exciderunt, verissimè dicit Apostolus
(Gal. 2.) Si ex lege iustitia est, ergo Christus gratis mor-
uus est: sic & his, qui gratiam quam commendat
& percipit fides Christi, putant esse naturam,
verissimè dicitur, si ex natura iustitia, ergo Chris-
tus gratis mortuus est: jam hic enim erat lex, &
non justificabat; jam hic erat & natura, & non
justificabat. Ideo Christus non gratis mortuus est
ut & lex per illum impleteretur, qui dixit (Matt. 5.)
Non veni legem solvere, sed adimplere: & natura per
Adam perdit, per illum repararetur, qui dixit
(Luc. 19.) venisse se quærere & salutare quod pe-
tierat.

CANON XXII.

De his quæ hominum propria sunt.

Nemo habet de suo, nisi mendacium & pec-
catum. Si quid autem habet homo veritatis ac-
que iustitiæ, ab illo fonte est, quem debemus siti-
re in hac eremo, ut ex eo quasi guttis quibuldam
irrorati, non deficiamus in via.

CANON XXIII.

De voluntate Dei & hominis.

Suam voluntatem homines faciunt, non Dei,
quan-

quando id agunt quod volunt, ut divinae serviant voluntati, quamvis volentes agant quod agunt, illius tamen voluntas est, à quo preparatur & juberetur quod volunt.

CANON XXIV.

De palmitibus vitæ.

78 Ita sunt in vite palmites, ut vitæ nihil conferant, sed inde accipiant unde vivant. Sic quippe vitis est in palmitibus, ut vitale æmentum subministret eis. Ac per hoc & manentem in se habere Christum & manere in Christo. Discipulis prodest, & non Christo. Nam præciso palmite potest de vivâ radice alius pullulare. Qui autem præcisus est, non potest sine radice vivere.

CANON XXV.

De dilectione quâ diligimus Deum.

79 Profusus donum Dei est diligere Deum. Ipse ut diligatur, dedit, qui non dilectus dilexit. Displacentes amari sumus, ut fieret in nobis unde placeremus. Diffundit enim charitatem in cordibus nostris Spiritus Patris & Filii, quem cum Patre amamus & Filio. Ac sic secundum scriptas sanctarum Scripturarum sententias vel antiquorum Patrum definitiones, hoc Deo propitiante & prædicare debemus & credere, quod per peccatum primi hominis ita inclinatum & attenuatum fuerit liberum arbitrium, ut nullus postea aut diligere Deum sicut oportuit, aut credere in Deum, aut operari propter Deum quod bonum est, possit, nisi gratia cum & misericordia divina præveniat. Unde Abel iustus, & Noë, & Abraham, & Isaac, & Jacob, omnique antiquorum sanctorum multitudini, illam præclaram fidem, quam in ipsorum laudem prædicat Apostolus Paulus (Heb. xi.) non per bonum naturæ, quod prius in Adam datum fuerat, sed per gratiam Dei credimus fuisse collatam: quam gratiam, etiam post adventum Domini, omnibus qui baptizari desiderant, non in libero arbitrio habere, sed in Christi novimus simul & credimus largitate conferri, secundum illud quod jam supra dictum est, & prædicat Paulus Apostolus (Philipp. i.) *Vobis donatum est pro Christo, non solum ut in eum credatur, sed etiam ut pro illo patiamini.*

A Et illud (Ephes. 2.) *Deus qui capit in vobis bonum operis, perficiet usque in diem Domini nostri.* Et illud (1. Timoth. 1.) *Gratiâ salvi facti estis per fidem, & hoc non ex vobis, Dei enim donum est.* Et quod de seipso ait Apostolus: *Misericordiam consecutus sum, ut fidelis essem.* Non dixit, quia eram, sed ut essem. Et illud (1. Cor. 4.) *Quid habes quod non accepisti?* Et illud (Jacobi 1.) *Omne datum bonum, & omne donum perfectum de sursum est, descendens a Patre luminum.* Et illud (Joan. 3.) *Nemo habet quidquam boni, nisi illud illi datum fuerit de super.* Innumerable sunt sanctarum Scripturarum testimonia, quæ possint ad probandam gratiam proferri, sed brevitas studio prætermittenda sunt: quia & revera cui pauca non sufficiunt, plura non proderunt. Hoc etiam secundum fidem Catholicam credimus, quod acceptâ per baptismum gratiâ, omnes baptizati, Christo auxiliante & cooperante, quæ ad salutem pertinent, possint & debeant, si fideliter laborare voluerint, adimplere. Aliquos verò ad malum divinâ potestate prædestinatos esse, non solum non credimus, sed etiam, si sunt qui tantum malum credere velint, cum omni detestatione illis anathema dicimus. Hoc etiam salubriter profiteamur & credimus, quod in omni opere bono non nos incipimus, & postea per Dei misericordiam adjuvamus, sed ipse nobis, nullis præcedentibus bonis meritis, & fidem & amorem sui prius inspirat, ut & baptismi sacramenta fideliter requiramus, & post baptismum cum ipsius adiutorio, ea quæ sibi sunt placita, implere possimus. Unde manifestissime credendum est, quod & illius Latronis quem Dominus ad Paradisi patriam revocavit, & Cornelii Centurionis, ad quem Angelus Domini missus est, & Zachariæ, qui ipsum Dominum suscipere meruit, illam admirabilis fides, non fuit de natura, sed divina largitatis donum.

D Agendum hic esset de erroribus Lutheranorum & Calvinistarum in materia de gratiâ & libero arbitrio. Sed de hoc fusè egimus in Apologia Thomistarum, Tractatu de scientia Dei inserta: ibi enim præcipua Lutheranorum & Calvinistarum dogmata exposuimus, & quam magnum chaos inter Calvinistarum & Thomistarum doctrinam firmiter sit, ibidem ostendimus. Unde ad hunc Tractatum Lectorem remissimus, ut ibi perspicue videre possit, quam leviter & inconsiderate, Recentiores quidam Calvinismum aut Janсениsmum Thomistis assingant.

